

Pamiątkarz

731901

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Pamiątkarz zajmuje się wykonaniem a następnie sprzedażą przedmiotów pamiątkowych o charakterze artystycznym, dekoracyjnym, zdobniczym i użytkowym.

Rezultatem jego pracy są nie tylko przedmioty ładne, ciekawe, pomysłowe, wyróżniające się szczególnymi kształtami - ich najważniejszym walorem jest to, że wykonywane są ręcznie; ich wartością jest niepowtarzalność i oryginalność.

W zawodzie pamiątkarza można wyróżnić rozmaite specjalności. Każdy pamiątkarz specjalizuje się w wytwarzaniu przedmiotów z określonego materiału, wykonując przy tym szereg czynności charakterystycznych dla danego stanowiska pracy. Pamiątkarze wytwarzają najczęściej:

- wyroby z ceramiki (np. dzbany, wazony, miski gliniane figurki, zabawki dla dzieci, itp.),
- wyroby z drewna (bransolety, wisiory, korale, płaskorzeźby, rzeźby figuralne);
- wyroby z metali szlachetnych (medale, odznaki, biżuteria);
- wyroby z metaloplastyki (ozdoby, patery, popielniczki, okucia ozdobne itp.);
- wyroby ze skóry (ozdoby, obrazy przedstawiające martwą naturę, kwiaty, itp.)

Różnorodność stanowisk pracy i odpowiadających im czynności sprawia, że zakres zadań pamiątkarzy jest bardzo szeroki, począwszy od zaprojektowania wyrobu, przez jego wykonanie, aż do sprzedaży.

Ogólnie rzecz biorąc zaprojektowanie wyrobu polega na znalezieniu właściwego pomysłu. Możliwe jest również opracowanie projektu na zamówienie odbiorcy. Jeżeli pojawia się konieczność, sporządza odpowiedni szkic. Następnie pamiątkarz wybiera i przygotowuje odpowiedni materiał (surowiec), o wymaganej jakości, wielkości itp. W zależności od stanowiska pracy, może to być skóra, drewno, glina, metal lub jego stop, itp.

Niezbędną czynnością jest przygotowanie narzędzi potrzebnych do obróbki materiału oraz, jeżeli to konieczne, wykonanie modelu, formy, matrycy (wykorzystywanych przy powielaniu wyrobów w krótkich seriach).

Kolejnym etapem pracy pamiątkarza jest wykonanie zaprojektowanych przedmiotów, które polega na ręcznej obróbce materiału. Pamiątkarz dzięki wyobraźni, umiejętnościom manualnym i cierpliwej pracy wydobywa z materiału pożądane kształty. Sam proces wykonania wymaga od pracownika niezbędnej wiedzy oraz różnych umiejętności, by mógł zastosować właściwe metody, techniki i wykorzystać odpowiednie narzędzia.

Bardzo ważnym elementem przy wykonywaniu pamiątek jest właściwa kompozycja, czyli zachowanie odpowiednich wielkości, proporcji i kształtów oraz nadanie wyrobom cech indywidualnych.

Ukoronowaniem całego procesu wykonania jest opracowanie powierzchni wyrobu, uzależnione od materiału, z którego zrobiono dany przedmiot. Zwykle opracowanie polega na wykańczaniu konturów, poprawianiu ewentualnych niedokładności, grawerowaniu, zdobieniu oraz wyrównywaniu powierzchni poprzez polerowanie, szlifowanie, nasycanie odpowiednimi substancjami chemicznymi, malowanie, itp.

Ostatecznie, odpowiednio wykończony przedmiot pamiątkarz sprzedaje bezpośrednio zainteresowanemu odbiorcy (na targach, rynkach i innych przeznaczonych do tego miejscach), lub za pośrednictwem sklepów z pamiątkami, spółdzielni rzemieślniczych, czy różnych instytucji, takich jak „Cepelia” itp. Możliwe jest również wykonywanie pamiątek na zamówienie odbiorcy.

Ważnym elementem pracy pamiątkarza jest ciągle poszukiwanie nowych pomysłów i koncepcji.

Środowisko pracy

materialne środowisko pracy

Praca pamiątkarza odbywa się zwykle w pomieszczeniach zamkniętych, dobrze oświetlonych pracowniach lub warsztatach, odpowiednio wyposażonych w niezbędne narzędzia i przyrządy, właściwe dla konkretnego stanowiska pracy. Możliwe jest również wykonywanie pracy w otwartej przestrzeni - w plenerze (przykładem może być pamiątkarz specjalizujący się w wyrobach z drewna).

Warunki pracy są zróżnicowane. Charakterystyczne jest występowanie różnego rodzaju czynników szkodliwych bądź uciążliwych, takich jak np. zanieczyszczenie powietrza gazami i pyłami lub szkodliwymi oparami chemicznymi (głównie na stanowiskach, gdzie istnieje konieczność używania substancji chemicznych do obróbki surowca, np. przy wyrobach ze skóry czy metali szlachetnych), wysoka lub niska temperatura (na stanowiskach wymagających obróbki cieplnej - topienie, odlewanie i suszenie). Inne uciążliwe czynniki to ograniczone, wąskie przestrzenie, ostre wystające elementy i hałas.

Takie warunki pracy zwiększają prawdopodobieństwo zachorowań. Pracownik narażony jest więc na choroby układu wzrokowego, skóry i choroby alergiczne oraz zwyrodnienia kręgosłupa lub kości rąk i palców.

warunki społeczne

Praca pamiątkarza to przede wszystkim indywidualna i samodzielna praca twórcza, polegająca na umiejętności zaprojektowania a następnie wykonania wyrobu.

Pamiątkarz od początku do końca sam organizuje sobie własny warsztat pracy.

Specyfika zawodu powoduje, że kontakty z innymi ludźmi nie są konieczne. Najczęściej dochodzi do nich w momencie sprzedaży przez pamiątkarza swojego wyrobu. Rzadziej mają miejsce kontakty z ewentualnymi zleceniodawcami, aczkolwiek są także możliwe.

warunki organizacyjne

Pamiętkarz prowadzi zwykle prywatną działalność gospodarczą. W związku z tym ma pełną swobodę decydowania o warunkach własnej pracy. Pracuje bez zależności organizacyjnych, tak więc nikt nie sprawuje nad nim nadzoru (oczywiście z wyjątkiem sytuacji, kiedy jest zatrudniony jako podwładny w jakiejś instytucji, np. spółdzielni). Odpowiedzialność za pracę wiąże się z sytuacjami, kiedy wykonuje przedmioty na zlecenie. Wtedy musi dotrzymać terminu umowy i jest odpowiedzialny za jakość wykonanej usługi. Pamiętkarz samodzielnie ustala czas pracy, w zależności od aktualnych potrzeb bądź otrzymanego zlecenia. Pracuje tylko w dzień, od 3 do 9 godzin. Praca wymaga czasem wyjazdów, które są związane z koniecznością sprzedaży własnych wyrobów. Ze względu na to, że pamiętkarz zatrudnia sam siebie, warunkiem niezbędnym jest umiejętność narzucania sobie dyscypliny i rygoru pracy.

Wymagania psychologiczne

Mimo wyraźnych różnic w metodach, technikach i czynnościach zawodowych, istnieją cechy, które są wspólne dla wszystkich stanowisk pracy - są to: zainteresowania, zdolności oraz cechy i predyspozycje osobowościowe.

Obok niezbędnej motywacji do wykonywania zawodu pamiętkarza, równie istotnym czynnikiem warunkującym powodzenie w efektywnym opanowaniu, a następnie wykonywaniu czynności zawodowych są zdolności manualnych oraz duża sprawność rąk i palców. Są one niezbędne, ponieważ zdecydowana większość wyrobów powstaje w wyniku pracy ręcznej, wymagającej szczególnej precyzji i dokładności wykonania.

Wśród innych podstawowych wymagań, jakie stawia zawód pamiętkarza, jest twórcze nastawienie do pracy, zdolności artystyczne, rysunkowe i kompozycyjne oraz wyczucie smaku, formy, kształtu i dobry gust. Niewątpliwie czynnikami warunkującymi estetyczne, artystyczne i oryginalne wykonanie przedmiotów jest zamiłowanie i wrażliwość artystyczna, twórcza wyobraźnia i pomysłowość. Jest to szczególnie ważne, ponieważ ludzie dążą do posiadania ciekawych i oryginalnych przedmiotów.

Wyroby pamiętkarza są zwykle efektem długotrwałej i monotonnej pracy, w związku z czym cierpliwość, wytrwałość, opanowanie, przełamanie zniechęcenia i monotonii, to nieodzowne cechy w tego typu działalności.

Bardzo ważna jest dobra pamięć, gdyż zdarza się, że konieczne jest odtwarzanie wzorów z pamięci. Należy dodać, że o powodzeniu w pracy decyduje nieustanne doskonalenie własnych umiejętności praktycznych oraz aktywność zawodowa, polegająca na ciągłym poszukiwaniu nowych pomysłów i rozwiązań.

Pamiętkarza musi cechować również: zdolność koncentracji uwagi przez dłuższy czas (skupienie się na wykonywaniu określonych czynności); umiejętność pracy w warunkach monotonicznych (często jedną czynność powtarza się kilka razy) oraz dobra koordynacja wzrokowo-ruchowa (zapewnia prawidłową i wysoką jakość wykonanych prac).

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Trudno jest zakwalifikować jednoznacznie pracę pamiętkarza do jednej z kategorii: pracy lekkiej, średniociężkiej czy ciężkiej, ponieważ uzależnione jest to w dużej mierze

od stanowiska pracy, a przede wszystkim od charakteru wykonywanych czynności.

Podobnie jednak, jak każdy zawód, tak i zawód pamiątkarza stawia przed kandydatami wymagania zdrowotne. Oczekuje się przede wszystkim dobrego stanu zdrowia i dobrej ogólnej sprawności fizycznej. Ponadto, ze względu na to, że wiele czynności wykonywanych jest w ruchu, ważna jest sprawność układu kostno-stawowego i mięśniowego. Niewątpliwie niezbędny jest dobry wzrok i sprawność zmysłu dotyku (często wykonuje się przedmioty o bardzo małych wymiarach i stosuje się precyzyjne narzędzia).

Mimo wymienionych wymagań, możliwe jest wykonywanie zawodu pamiątkarza przez osoby niepełnosprawne (przy odpowiednim przystosowaniu miejsca pracy), pod warunkiem, że rodzaj ich niepełnosprawności nie dotyczy zmysłu wzroku lub sprawności kończyn górnych.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Zawód pamiątkarza jest zawodem bardzo specyficznym, polega najczęściej na samozatrudnieniu, czyli prowadzeniu prywatnej działalności gospodarczej.

Oczywiście, aby wykonywać zawód pamiątkarza, trzeba się go nauczyć tak samo, jak każdego innego, konieczne jest zatem poznanie technik i metod wykonywania różnych przedmiotów oraz sposobów obróbki określonych materiałów. Nieodzowne jest także ciągłe doskonalenie i wzbogacanie własnych umiejętności praktycznych.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

W zawodzie pamiątkarza nie ma możliwości awansowania, czyli osiągnięcia coraz wyższych stopni w hierarchii organizacyjnej, ponieważ nie ma żadnej formalnej struktury zawodowej. Natomiast wykonywanie zawodu wiąże się z wewnętrzną potrzebą samorealizacji, pozwala na rozwijanie talentu i często na zdobycie popularności.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

Na ogół nie ma żadnych przeszkód w podjęciu pracy przez osoby w późniejszym wieku lub te, które miały przerwę w wykonywaniu zawodu.

Warunkami są: chęci, uzdolnienia artystyczne i manualne oraz dobry stan zdrowia.

Możliwości zatrudnienia

Informacje będą sukcesywnie uzupełniane.

Zawody pokrewne

- ceramik
- grawer
- zdobnik ceramiki

- zdobnik szkła
- pozłotnik
- brązownik
- wytwórca galanterii
- zabawkarz
- wikliniarz, koszykarz-plecionkarz
- artysta rzeźbiarz, artysta plastyk

Polecana literatura

Informacje będą sukcesywnie uzupełniane.